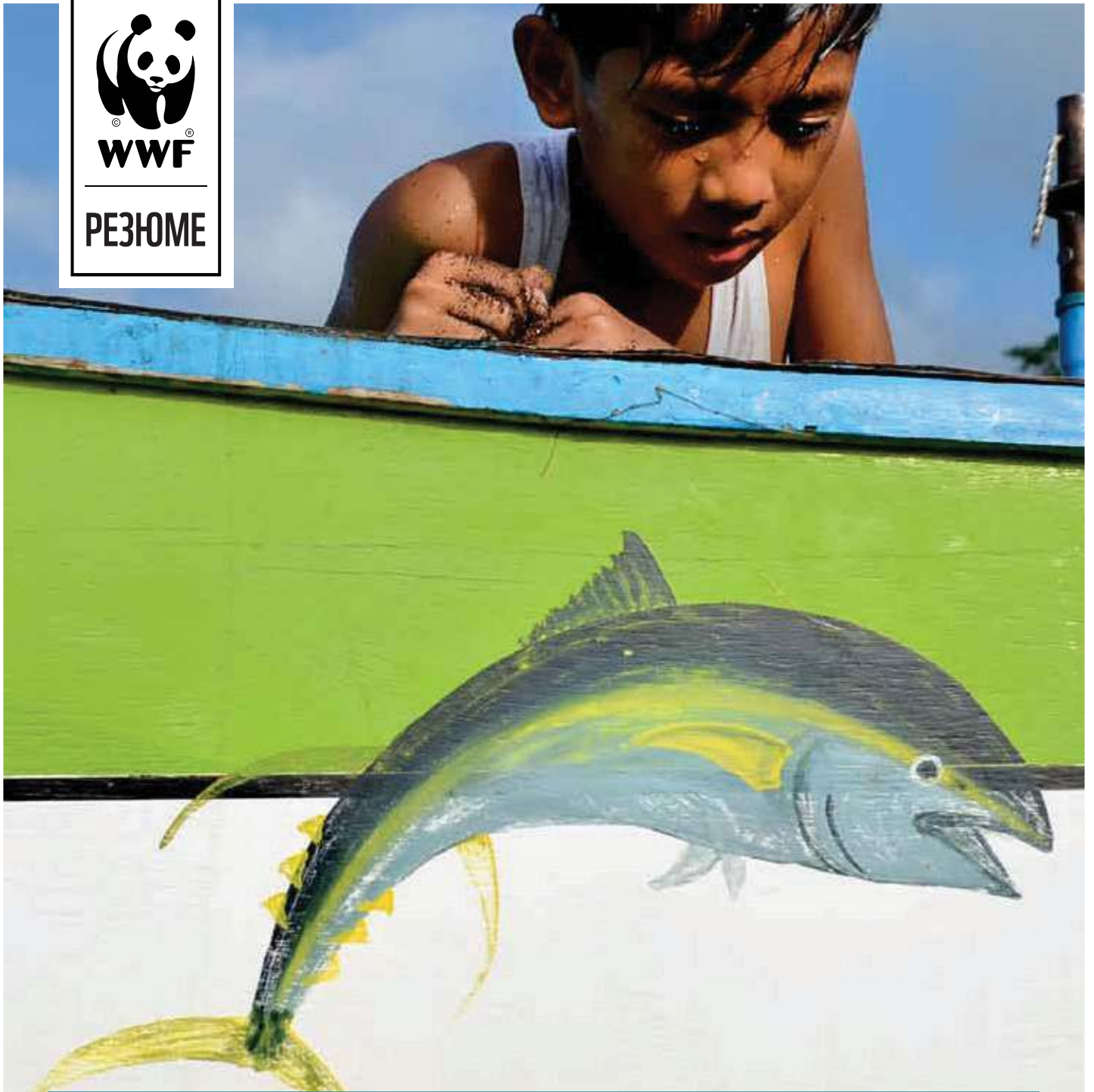

РЕЗЮМЕ

ФИЛИПИНИ

Устойчива риба тон за Европа

Как потребителите, търговците и политиките в ЕС помагат на хората и околната среда в развиващите се страни

**„Европа е най-големият пазар
и вносител на риба и морска храна в света,
като консумира около 12 милиона тона годишно.
Това оказва огромно глобално въздействие
на околната среда и хората.**

**Но има избор на устойчива морска храна за всеки
в подкрепа на океаните и милионите хора, които зависят
от тях. Потребителите, търговците и политиците просто
трябва да се присъединят, всеки със своята роля.“**

Сабине Гиш-Бойе, WWF Австрия

По-добри риболовни практики на риба тон, по-високи доходи

© Juan Vilata / WWF

Във Филипините едно уникално публично-частно партньорство с подкрепата на WWF помага на около **6000 риболовци на риба тон** да печелят прилични доходи от **устойчив риболов** дори и в условията на широкомащабен стопански риболов и намаляващи рибни запаси:

Партньорската програма за устойчива риба тон PPTST ¹

Работата на WWF е насочена към...

... **намаляване на свръхулова** и
... **насърчаване на устойчивия риболов**

... чрез пазарни стимули. Стимулираме рибарите, преработвателната индустрия, прекупвачите и търговците на дребно да се ангажират да избират сертифицирани рибарски групи и да купуват и продават морска храна, която може да се проследи до източниците ѝ.

© Brian Skerry / National Geographic Stock / WWF

Обучаваме рибарите в залива Лагоной и в пролива Миндоро как да боравят с рибата тон и да я обработват, за да съответства на Клас А стандарт. Този обусловен от пазара подход към управлението на риболова доведе до **по-високи доходи**, като същевременно увеличи **устойчивостта на този вид риболов**.

© Georg Scattolin / WWF

Насърчаваме рибарите да се фокусират върху качеството на улова, което им дава възможност да са в крак с изискванията на световния пазар и да участват в опазването и управлението на ресурсите за постигане на устойчивост в дългосрочен план.

© naturepl.com / H. & J. Eriksen / WWF

Тъй като много важни рибарски групи все още не се управляват достатъчно добре, за да постигнат най-високите стандарти (напр. MSC – Marine Stewardship Council, Съвет за управление на риболова), WWF им помага да участват в проекти за устойчив риболов, за да подобрят практиките си и накрая да получат **MSC сертификация**.

¹ Партньорската програма за устойчива риба тон (PPTST) се осъществява в партньорство между WWF Германия, WWF Филипини, Deutsche Investitions-und Entwicklungsgesellschaft (DEG) Development Bank, както и компаниите Bell, Coop, Marks & Spencer, New England Seafood, Sainsbury's, Sea Fresh и Waitrose, и работи в тясно сътрудничество с местни партньори, включително държавните власти и Бюрото по рибарство и водни ресурси на Филипините (BFAR) в два региона по проекта.

Устойчива риба тон за Европа

Как пазарното търсене и политиките в ЕС помагат на хората и околната среда в развиващите се страни – примерът на Филипините

Партньорската програма за устойчива риба тон (PPTST) на WWF е проект за устойчив риболов, насочен към дребните риболовци на риба тон на две места във Филипините – заливът Лагоной и Миндоро.

Програмата PPTST използва пазарните механизми и потребителското търсене, за да насърчава устойчив улов на риба тон Клас А и да подкрепя риболовни методи с по-малко въздействие като риболова с чепаре. Програмата подпомага прехода към устойчив риболов на жълтопера риба тон на две местни рибарски организации дребни рибари.

Практическото изследване анализира колко важен е този сектор както на макроикономическо (доходи и износ), така и на микроикономическо ниво (общности и домакинства). Може ли дребният риболов на риба тон изобщо да достигне до световния пазар? Ако да, тези усилия оказват ли благоприятно влияние на социално-икономическото развитие и околната среда?

Практическото изследване показва, **че световното търсене на риба тон Клас А от устойчив риболов може да има положителен ефект върху доходите на дребните рибари и да подобри управлението на морските ресурси, и то особено в развиващите се страни.**

Растящото търсене на риба от устойчив риболов сред **европейските потребители и търговци на едро заедно с политическия натиск от страна на властимащите в ЕС** доведе до **устойчиво развитие както на морските ресурси, така и на препитанието на хората**, които зависят от тях.

Растящото търсене на риба тон от устойчив улов в дългосрочен план ще насърчи системите за управление в развиващите се страни да се адаптират, да увеличат финансовата подкрепа и да служат като пример за подражание и на други местни власти.

Основни заключения

Търсенето в ЕС (от страна на търговците, прекупвачите и потребителите) на устойчиво добита риба тон от Клас А от Филипините оказва положителен ефект върху цялата верига на стойността.

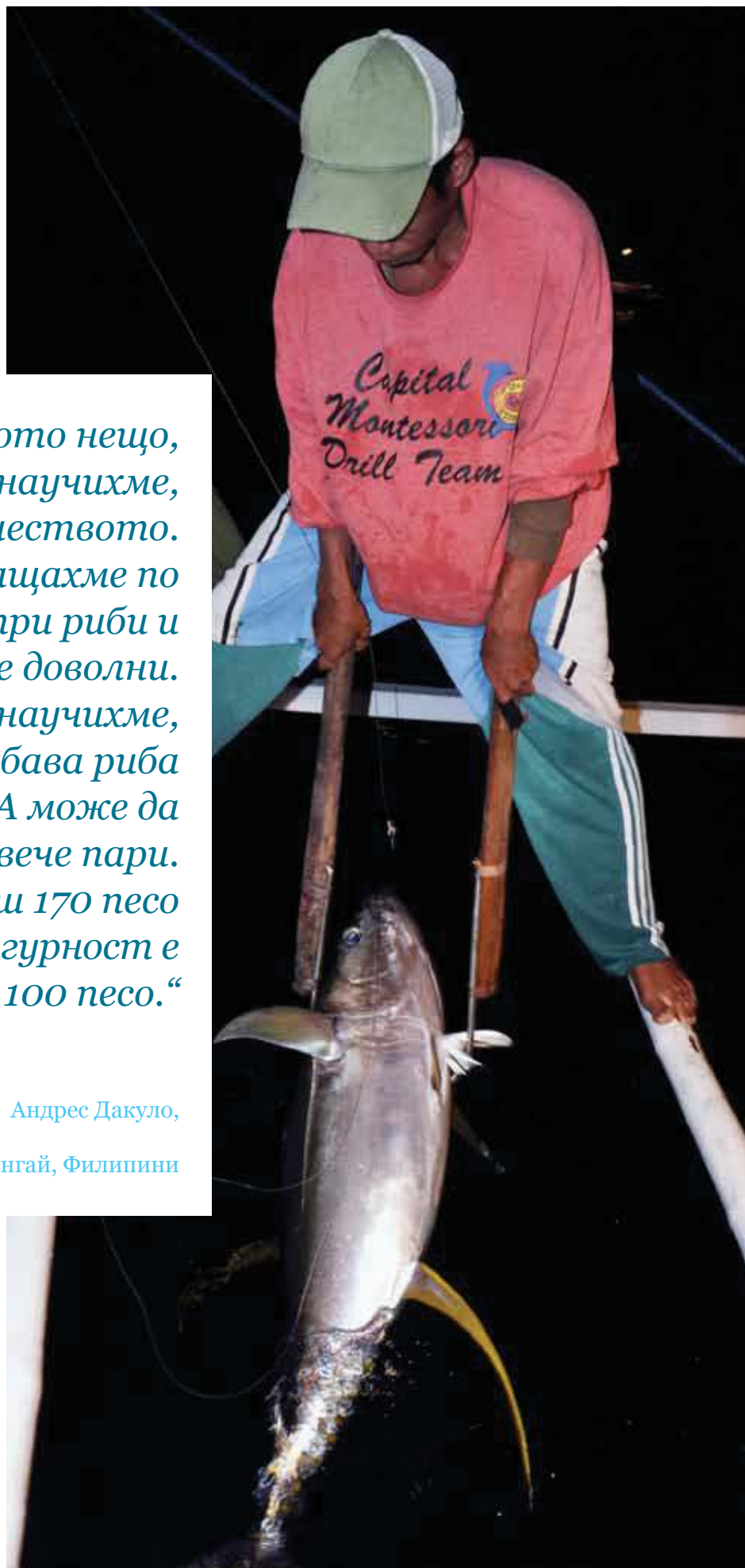
Това се вижда от анализа на районите, които са част от проекта PPTST на WWF в залива Лагоной и Миндоро.

Търсенето на устойчиво добита риба тон може да доведе до промени в самото начало на снабдителната верига: риболовците, техните риболовни дейности и начин на живот, както е видно от

- положителните ефекти върху околната среда (възстановяване на рибните запаси)
- положителните социално-икономически ефекти в
 - равенството между половете
 - препитанието (по-високи доходи)
 - укрепването на гражданското общество
- положителните ефекти в системите за управление и повишените инвестиции от страна на правителството и местното самоуправление.

*„Най-важното нещо,
което научихме,
е качеството.
Преди хващяхме по
една, две, три риби и
пак не бяхме доволни.
Сега вече се научихме,
че с една хубава риба
от Клас А може да
спечелиш повече пари.
Да изкарваш 170 песо
от кило със сигурност е
по-добре от 100 песо.“*

Андрес Дакуло,
рибар от Барангай, Филипини

Показатели и главни участници в промяната

На базата на заключенията от практическото изследване можем да кажем, че ако **европейските потребители и търговци** избират риба от проекти за устойчив риболов, това ще доведе до следните положителни ефекти в риболовните общности в развиващите се страни:

- устойчивият и законен риболов води до устойчиви рибни запаси и лоялна конкуренция
- устойчив източник на препитание и по-високи доходи
- повече права за гражданското общество
- по-голямо равенство между половете.

©Catherine Zucco / WWF

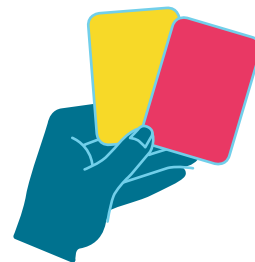

Закони § Контрол в ЕС

Управлението в сектора като цяло се е подобрило, както стана видно от бързото приемане на националния кодекс за риболов на Филипините, след като ЕС показа на страната т.нар. жълт картон.

Този картон отговаря на формално предупреждение на ЕС към Филипините заради недостатъчните мерки, които страната беше взела, за борба с незаконния, недеklarиран и нерегулиран (ННН) риболов.

Опасността да изгуби един изключително важен пазар като ЕС с евентуалното показване на червен картон и съответно забрана за внос подтикна Филипините бързо да направят реформи.

Търговци на едро § дребно

Ползите започват да се усещат, защото рибата тон с качество за износ се купува на по-високи цени. Износът на риба тон е по-доходоносен в сравнение с продажбата ѝ на вътрешния пазар предимно заради разликата в цената.

Потребители

Търсенето на устойчиво добита риба тон е решаващият фактор за въвеждане на повече политики за зареждане с устойчива морска храна от страна на търговците.

Европа променя нещата – двигатели на промяната

Филипинската риба тон

Рибата тон е един от най-важните рибни ресурси на Филипините. Тя е **номер едно във филипинския риболовен износ** през 2013 година с търговия от 166 000 тона на стойност 509 милиона евро. **Почти 50% тях са от износ към ЕС.**

Пет вида риба тон (жълтоперест тон, ивичест тунец, кауака-уа, големоока риба тон и малък тунец) съставляват по-голямата част от улова.

Жълтоперестият тон представлява средно около 40% от средната годишна продукция, която е около 350 000 тона.

Уловът на жълтоперест тон в западната и централната част на Тихия океан достига 536 000 тона през 2013 година, като Филипините допринасят с около 47 000 тона.

Жълтоперата риба тон снабдява вътрешния пазар на Филипините, като в същото време е най-голямата износна морска храна на страната на стойност 260 милиона евро годишно.

За улова на риба тон се използват много различни **риболовни принадлежности**: мрежи гъргър, кепове и чепаре, като риболовът с чепарета е най-разпространеният метод както при дребните рибари, така и при стопанския риболов в страната.

Европейският пазар

Филипините в момента са **най-големият доставчик на риба тон за ЕС**. 82% от рибата се изнася обработена/консервирана – например в консерви риба тон.

Растящото търсене на риба от устойчив риболов сред **европейските потребители и търговци на едро** заедно с политическия натиск **от страна на властите в ЕС** насърчават устойчивото развитие.

В полза на морските ресурси и поминъка на хората.

Потребителите

Обща информация

Проектът за устойчив риболов PPTST подпомага сертификацията MSC на Съвета за управление на риболова (Marine Stewardship Council), като се очаква резултатите да допринесат за по-добро управление както на филипинския сектор за риболов на риба тон, така и на риболова с чепаре.

Усилията са насочени към четири основни компонента:

- развитие на общностите и институциите
- подобряване на управлението на риболова
- управление на снабдителната верига
- сертифициране по MSC.

Проектът успешно започна регистрацията и лицензирането на рибарите на риба тон, плавателните съдове и риболовните принадлежности, за да намали до минимум съгътстващия улов и незаконния риболов.

WWF проведе серия от практически обучения и дейности за подобряване на качеството на рибата тон и проследяемостта по снабдителната верига, за да сме сигурни, че износът на риба тон непрекъснато отговаря на международните стандарти за качество. Тези обучения също така подчертаха колко е важно рибарите да се придържат към регулациите в сектора и колко е важно да се следи рибарството чрез лицензиране и регистрация.

Разработихме **пилотна система за проследяемост**. От началото на проекта независим консултант проведе три предварителни оценки по MSC, за да оцени екологичната устойчивост на риболова, включително на:

- устойчиви рибни запаси: риболовната дейност е на ниво, което осигурява непрекъснато възобновяване
- свеждане на влиянието върху околната среда до минимум: риболовната дейност се управлява така, че да поддържа състава, продуктивността, функцията и разнообразието на екосистемата
- ефективно управление: риболовът спазва законите и се управлява от система, която може да се адаптира към променящите се обстоятелства.

Предвижда се това рибарство да влезе в пълна сертификация през 2017 година. Липсата на капитал и дълбоките връзки на рибарите с престъпни организации все още спъват развитието на сектора. Въпросът с нарастващата конкуренция от стопанския риболов и съответно нарастващия риболовен натиск също трябва да бъде адресиран.

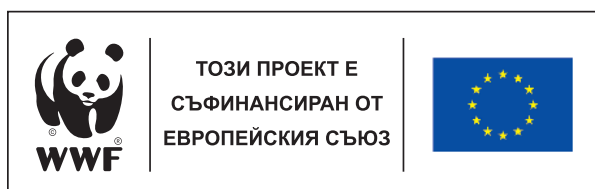
Забелязва се известна промяна от стопански риболов с използването на активни риболовни съоръжения към риболов с чепаре в резултат на желанието за по-щадящ природата риболов, но също така и на възможността за по-висока печалба на външния пазар.

Препоръки на практическото изследване

- Запазване на постиженията на Проекта за устойчив риболов PPTST за екологичната, икономическата и социалната устойчивост на жълтоперест тон.
- Пренасяне на практиките на проекта в други области и/или риболовни подсектори.
- Осигуряване на по-справедливо разпределение на доходите по снабдителната верига.
- Завършването на план за управление на рибарството на риба тон по място.
- Институционализиране на местно ниво на критерии за проследяемост, включително документи за улов, и прилагане на изменения Закон за риболова, за да се реши проблемът със свръхулова в риболовния сектор.
- Подобряване на финансовата грамотност сред рибарите.

© Gregg Yan / WWF

Практическото изследване в този доклад се проведе като част от проекта „Полезната риба“ на WWF, съфинансиран от ЕС. Проектът „Полезната риба“ има за цел да повиши осведомеността за влиянието на избора на морска храна в Европа в световен мащаб, както и за ефекта от този избор върху хората в развиващите се страни.

Повече информация на: www.fishforward.eu

Запазени права снимки

Корица: © Gregg Yan / WWF

Инфографика, стр. 6-7: © Jürgen Freund / WWF, © Richard Stonehouse / WWF,

© Shutterstock, © SPAR / Brunnbauer

Disclaimer

Тази публикация е съфинансирана от Европейския съюз. WWF носи цялата отговорност за съдържанието на тази публикация и по никакъв начин не може да се приема, че тя отразява гледната точка на ЕС.

Това обобщение е базирано на заключенията от практическото изследване “Yellowfin Tuna Handline Fishing: A Case Study for the Philippines” от Анабел Круз Тринидад, консултант.

Изготвянето на това практическо изследване е съфинансирано от Европейския съюз (Grant contract - External Actions of the European Union: DCI- NSAED/2014/338-136).

Печат

Издател:

WWF Österreich, ZVR. Nr.: 751753867, Ottakringer Str. 114-116, 1160 Wien

Текст:

Simone Niedermüller (WWF), Florian Kozák (WWF)

Оформление:

Florian Kozák

Дата:

декември 2016

Устойчива филипинска риба тон за Европа – за благото на околната среда и хората

800 МИЛИОНА ДУШИ

В света повече от 800 милиона души зависят от рибата като източник на храна и доходи. Повечето от тях живеят в развиващите се страни.

СВРЪХУЛОВ

90% от световните рибни запаси се експлоатират до краен предел или са подложени на свръхулов.

ФИЛИПИНСКАТА РИБА ТОН

Филипините са най-големият доставчик на риба тон за ЕС. Жълтоперестият тон осигурява храна за вътрешния пазар на Филипините и е най-изнасяната морска храна на страната на стойност 260 милиона евро годишно.

ЕВРОПА

Европа е най-големият пазар и най-големият вносител на морска храна в света. Повече от половината от вноса на риба идва от развиващите се страни.